

Nedomnívejte se

Na základě dnešního příběhu a zejména jednání Elího, bych se chtěl dnes se s vámi zamýšlet nad tématem, se kterým se často ve svých životech setkáváme. Někdy stačí pouze poslouchat nářky lidí ve vašem okolí a zjistíte velmi rychle, že trápení většiny z nich má stejného původce – domněnky, představy či situace, kdy si myslíme něco, co ve skutečnosti není pravda. Naše domněnky pokládáme za realitu. Zkrátka to, jak danou situaci vnímáme, jak jsme si ji vyložili a vysvětlili, považujeme za pravdu. Kdysi před možná deseti lety jsem měl rozhovor s jedním mužem, s kterým jsem se později více s přátelil. Už si přesně, nepamatuji, o čem jsme tehdy spolu hovořili, či co bylo důvodem našeho setkání, ale během toho rozhovoru mi utkvěla jeho slova: „Pavle, nedomnívej se.“ Jinými slovy: „Pavle, nevytvářej si domněnky.“ Ta jeho slova mi utkvěla v paměti a vzpomínám na ně dodnes. Ten muž už nežije, a v mém životě se mi stal určitým milníkem a rád na něj vzpomínám.

Stává se, že každý z nás, ať chceme či nechceme si vytváříme své domněnky, svou verzi reality. Kdykoliv si však vytváříme domněnky, koledujeme si o nějaký problém. Je proto dobré si uvědomit limity své vlastní mysli. Uvědomit si, že mysl je naším největším lhářem. Že nás nikdo a nic nemůže oklamat více než naše mysl. Můžeme si vytvářet domněnky o druhých, ale také i osobě. *Domnívá-li se kdo, že je zbožný, a přitom nedrží na uzdě svůj jazyk, klame tím sám sebe a jeho zbožnost je marná. Jakubův 1:26*

Zkušenost s domněnkami má každý z nás. Neznám člověka, který by si někdy ve svém životě nedělal o něčem nebo o někom domněnky. Jenže s domněnkami je potíž v tom smyslu, že nad nimi nemůžete zvítězit. Nikdy. Zkrátka si nemůžete poručit. Někdy se pouze zastydíte (když si o někom děláte domněnku nebo úsudek ještě dřív, než stihne otevřít ústa) a někdy to může zničit celý váš vztah s druhým člověkem, nebo ovlivnit velmi podstatnou životní etapu.

Třeba moje zkušenost před pár lety. Pár dnů před tím, než odjeli naše děti na tábor, tak jsem si doma všiml, že je opět zapnutá tiskárna v pohotovostním režimu. Říkal jsem si: Asi potřebovali naše děti něco okopírovat a zapoměly ji vypnout. Tak jsem k ní přišel a vypnul ji. Druhý den přijdu k oknu a ejhle, tiskárna na mne zase bliká zelenou kontrolkou. To, už mne překvapilo víc. Proč ji zase nevypnuly? Opět jsem ji vypnul a říkal si, že jim to musím připomenout, aby ji vypínaly. Před jejich odjezdem na tábor, jsem jim to už nestihl připomenout. Co myslíte, jaké to mělo pokračování? Jak to dopadlo? Děti nebyly doma a já zjistil, že když tiskárnu vypnu, tak se po pár minutách sama od sebe opět zapne. Zkrátka, jsem se domníval, že někdo z našich dětí ji nevypíná. Jednoduché obvinění, které se nezakládalo na skutečnosti. Pravděpodobně to způsobila poslední aktualizace ovladače tiskárny, tedy domnívám se. Nebo třeba i má včerejší domněnka. Nedávno nám v Javorníku měnili okna, a když jsem se podíval na špaletu kolem okna na verandě, tak jsem říkal Mirce, hmm tady to taťkovi (tchánovi) trochu ujelo. No, prostě nebyla rovná. Musel jsem se zastydět, jelikož zednické zapravení nedělal tchán, ale zedník, kterého si domluvil řemeslník, který vyměňoval okna. Trochu mi to splynulo s tím, že se na té samé verandě opravují omítky, které si už táta provádí sám. I takové mohou být domněnky, které jen potvrzují, že se často mýlíme.

Některé domněnky hodně bolí, a to tehdy, když třeba nespravedlivě z něčeho obviníme druhého. V našich očích jsme si vytvořili určitý obraz, realitu a s tou pak jdeme za druhým a stavíme jej před hotovou věc. V momentě, pokud z něčeho obviníme druhého, a přitom je skutečnost úplně jiná, tak najednou jako bychom vykopali mezi námi hluboký příkop. Vytvořili propast mezi námi a druhým člověkem. My jsme přesvědčeni o své pravdě, a vůbec si nepřipouštíme, že se něco mohlo odehrát jinak, než jsme si mysleli. Nejzákeřnějším ničitelem našich vztahů není to, co víme, že nyní je, ale to, co si MYSLÍME, že nyní je. Nedorozumění a následné hádky vznikají z domněnek. Něco si představujeme, než abychom se ujistili o tom, že to je či není pravda.

Podobnou zkušenost s domněnkou měl i kněz Elí, který sledoval ústa Chany. *Chana hovořila jen v srdci a pouze její rty se pohybovaly, ale její hlas nebylo slyšet, takže ji Elí pokládal za opilou. Řekl jí proto: "Jak dlouho budeš opilá? Zanech už vína!" Ale Chana odpověděla: "Nikoli, můj pane; jsem žena hluboce zarmoucená. Nepila jsem víno ani jiný opojný nápoj, pouze jsem vylévala před Hospodinem svou duši. Nepokládej svou služebnici za ženu ničemnou. Vždyť až dosud jsem mluvila ze své velké beznaděje a žalosti." Elí odpověděl: "Jdi v pokoji. Bůh Izraele ti dá, zač jsi ho tak naléhavě prosila." 1 Samuelova 1:13 - 1 Samuelova 1:17 (CEP)*

Chana se cítila zklamaná životem, možná okradená, a navíc prožívala hroznou křivdu ze strany své protivnice. Nyní, když se před Hospodinem úpěnlivě modlí, dochází k další zvláštní situaci, která dozajista jejímu stavu nic dobrého nepřidala. Naopak byla to další rána pro její bolavé srdce. Chana hovořila jen v srdci a pouze její rty se pohybovaly, ale její hlas nebylo slyšet, takže ji Élí pokládal za opilou. Élí byl zkušený velekněz, který zřejmě rutinně ovládal své bohoslužebné úkoly při stánku úmluvy. V té době bohoslužba ještě fungovala, lidé na oltář přinášeli oběti. Zdálo by se, že všechno bylo v pořádku. Zkušený kněz Élí, sedí na stolci a dívá se na ženu, která se chová jaksi divně. Pláče. Pohybuje rty, jakoby se modlila, a přitom není slyšet žádná slova. Nic než vzlyky a vzdechy. „Co jiného jí může být, než to že je opilá! Jasně že je opilá!“ Élí s největší pravděpodobností byl zvyklý na to, že se v jeho přítomnosti občas objevil někdo opilý. I jeho synové (mimochodem, ve funkci Hospodinových kněží při stánku) se tudy zřejmě pohybovali ve stavu opilosti, a přitom konali ještě jiné a jiné hříchy, které doslova totálně shazovaly celou bohoslužbu u všeho lidu. Élí, zkušený velekněz, nemusel dlouho přemýšlet. diagnózou stavu Chany, s důvodem jejího počínání byl brzy hotov. Takových tu viděl už povícero: Řekl jí proto: "Jak dlouho budeš opilá? Zanech už vína!"

Tak si říkám, jak asi hodnotíme různé projevy chování lidí v naší blízkosti? Chovají se někdy divně? Co je toho příčinou? Podle čeho takové jednání lidí posuzujeme? Přece podle svých zkušeností. Ale přece jen zkušenosti nejsou pro náš duchovní život a pro naši službu vším. Bez trvalého stavu pokory před Pánem, bez tichého spojení s ním se i se svými zkušenostmi můžeme přecasto mýlit. A tak v domnění služby, v domnění že napomínáme, v domnění, že povzbuzujeme, v domnění, že bojujeme o čistotu Božího domu můžeme zraňovat lidi kolem sebe. Jak často si vytváříte domněnky, na jejichž základě mnohdy druhé obviňujete? Nepokládejme domněnky za realitu. Všichni lidé mají silnou potřebu vytvářet si domněnky a následně těmto domněnkám věřit. Ve svých myslích jsou pak přesvědčeni, že tyto domněnky jsou pravdivé. Někdy můžeme posuzovat podle starého známého hesla - Podle sebe soudím tebe. Nebo onen známý výrok bývalého premiéra: „Všetci kradnú.“

Élího zkušenost v tomto případě byla surově zraňujícím omylem. Bolest v duši Chany se tímto jeho nepochopením možná ještě více rozjitřila. Kolik toho už zkusila, a teď i tady od samotného velekněze další nepochopení, další urážka, další křivda. Ale Chana nepodlehla. Odpověděla: „Nikoli, můj pane; jsem žena hluboce zarmoucená. Nepila jsem víno ani jiný opojný nápoj, pouze jsem vylévala před Hospodinem svou duši. Nepokládej svou služebnici za ženu ničemnou. Vždyť až dosud jsem mluvila ze své velké beznaděje a žalosti.“ Vidíme zde pohled z obou stran. Jak pohled ze strany Élího, tak pohled ze strany Chany. Élí se mýlil a místo služby spíše zraňoval. Ale Chana se nenechala. Ke svému chování podala prostinké vysvětlení. Teprve nyní Élí pochopil a odpověděl: "Jdi v pokoji. Bůh Izraele ti dá, zač jsi ho tak naléhavě prosila." Těžko říci, zda toto slovo bylo jen chlácholivou frází, nebo zda to byl prorocký prvek veleknězovy víry. Ale Chana to přijala pokorně. Několik roků byla v srdci Chany tíseň, bolest, pocit křivdy, hořkost duše a hluboké deprese. Nyní však přestala být smutná. Stalo se tu při oběti něco zvláštního, co by změnilo Chaniny pocity? Nikoli. Navenek se nic zvláštního nestalo. Ale stalo se něco mocného v jejím srdci. Četli jsme si, že Chana své srdce otevřela, či doslova vylila před Hospodinem. A v tom byl klíč k jejímu upokojení.

Co v případě, kdy jsme se stali terčem domněnky někoho jiného podobně jako Chana. Možná k takové události došlo dnes, včera nebo před lety. Někdo jiný nás z něčeho obvinil a my to v sobě stále nosíme jako křivdu, bezpráví, nespravedlnost. Byli jsme nespravedlivě obviněni, očerněni a poníženi něčí domněnkou? Co s tím? I zde nám může být příběh Chany určitým návodem a povzbuzením. Co udělala Chana, když už to nemohla všechno unést? Chana otevřela srdce a začala, začala ze svého nitra vynášet vše, co ji tak tlačilo, co ji tížilo. Možná i vy cítíte svá zranění jako starou nezahojenou ránu, kterou si opečováváte, abyste se mohli chlácholit a litovat, jak vám bylo ublíženo. Nechcete odpustit a zapomenout? Nechcete své srdce otevřít Ježíši a odložit to zbytečné břemeno? Či snad netoužíte po Božím odpuštění?

- *Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Koloským 3:13*

- *A kdykoli povstáváte k modlitbě, odpouštějte, co proti druhým máte, aby i váš Otec, který je v nebesích, vám odpustil vaše přestoupení." Marek 11:25*

Toužíte po takovém odpuštění? Já ano.